

בשער. ויהי מנוחה לישראל מאומות הארץ, (אסתר ט) ונוח מאיביהם. בגדמת השבט, שנופת באדם נפש יתרה בשפט, ויש להם בה נתה - אם בנפש יתרה יש להם נתה, שהיא נקבה,

כל שכן ברוים, שהוא זכר. ותנאים ואמורים, נפש יתרה לכל ישראלי לא כל ישראלי אחד - אחת היא, אבל לכל אדם הוא כפי מימעשו. ולמדנו מקהל וחומר של התשובה, שבכל ישראלי כאחד, בכל זמן שחווורים כלם - מתקבלים. וזה שכתבו (בריטים י) מה אל לנו בכל קראנו אליו. שם היה מתר עלייהם בכתרו, שהוא כתר עליון. וזהו נשמה יתרה של ישראל בשפט וימים טובים. ומושום זה תקנו בכל יום לחותם בשם יהוה, שהוא חותם של כל הברכות של התפלות, ולא אמורים מוסף בלא כתר. ובשבט,

כתר יתנו לך יה' אלהינו.

אבל לכל אחד בישראל, כה יורחת לו נפש יתרה כפי מדרגותיו. אם הוא חסיד - נזננים לו נפש יתרה ממדת חסיד כפי מדרגתתו; אם הוא גיבור, ראה חטא - נזננים לו נפש יתרה ממדת הגבורה; ואם הוא איש פם, יתנו לו נזננים לו נפש יתרה ממדת אמת. נזנש יתרה זו מלכות, שהיא כלולה מעשר ספריות, וכփי מדחה של בן אדם. אם נשיא ישראל, או חכם, או מבין בחכמה, או בתורה, שנאמר בו (משל י) להבין משל ומליצה, או בנבאים, או בפתובים - כה נזננים לו נפש יתרה שנקראת כתר מלכות.

ואם חכם, כמו דוקימנא המחייבים לכל אדם, דאתמר (תהלים קד) כלם בחכמה עשית, יתבין ליה נפש יתרה מפהן. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר באורייתא, יתבין ליה נפש יתרה מבינה. ואם הוא חכם בנבאים ובפתובים, יתבין ליה נפש יתרה מגנץ והוד. ואם הוא יתרה ממש. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר בתורה - נזננים לו נפש יתרה מבינה. ואם הוא

הוא דכתיב, (יואל ג) אשפוך את רוחך על כל בשר, ויהי ניזח לישראל מאomin דעלמא, (אסתר ט) ונוח מאיביהם. בגונא דשבט, דעתוסף בבר נש נפש יתרה בשפט, ואית לוון בה ניזח, אי בנטש יתרה אית לוון ניזח, דאייה נזקבא, כל שפין ברוחא דאייה דכקרא.

וتنאים ואמורים, נפש יתרה בשפט לכל ישראל בחדר, חד אייה. אבל לכל בר נש, אייה כפום עזבדי. ואליפנא מקהל וחומר דתיובתא, לכל ישראלי בחדר, בכל זמאנ דצזרין בלהו, מתקבלי. הדא הוא דכתיב, (בריטים י) כי אלהינו בכל קראנו אליו, דשם יי מוכתר עליויה בכתירה, דאייה כתר עליון. והאי אייה נשמה יתרה דכל ישראל, בשפט ויום טבון. ובגין דא פקינו בכל יומין, למחותם בשם יהוה, דאייה חותם דכל ברכאן דצלותין, ולא אמרין מוסף בלא כתר. ובשבט,

פקינו למימר במוסף, כתר יתנו לך יה' אלהינו.

אבל לכל חד בישראל, כדי בחית ליה נפש יתרה, כפום דרגא דיליה. אי אייה גבור, ירא ממדת חסיד, כפום דרגא דיליה. אי אייה גבר, ואיה חטא, יתבין ליה נפש יתרה, ממדת גבורה. ואי אייה איש פם, יתבין ליה נפש יתרה, ממדת אמת. ונפש יתרה דא מלכות, דאייה כלילא מעשר ספריאן, וכפום מדה דבר נש. אם נשיא ישראל, או חכם, או מבין בחכמה, או בתורה, דאתمر ביה, (משל י) להבין משל ימליצה. או בנבאים, או בפתובים. כדי יתבין ליה נפש יתרה, דאתקריאת כתר מלכות.

ואי חכם, כמה דוקימנא המחייבים לכל אדם, דאתמר (תהלים קד) כלם בחכמה עשית, יתבין ליה נפש יתרה מפהן. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר באורייתא, יתבין ליה נפש יתרה מבינה. ואם הוא חכם בנבאים ובפתובים, יתבין ליה נפש יתרה מגנץ והוד. ואם הוא יתרה ממש. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר בתורה - נזננים לו נפש יתרה מבינה.